رۆبۆتەکان کۆنترۆڵی جیهان دەکەن؟

سۆزان

جیهانێك بێنە خەیاڵی خۆتەوە رۆبـۆتـەکـان مـاڵـەکـەت بـۆ خـاوێـن دەکەنەوەو منداڵەکانت بۆ بەخێو دەکەن، تەنانەت یاریشیان لەگەڵدا دەکەن و نامە ئەلکترۆنییەکانیشت بۆ دەنێنرن.

پاشان بیهێنە خەیاڵی خۆتەوە ئەو رۆبۆتانە دژی خۆت شۆرش بکەن و لێت هەڵبگەرێنەوە. ئەم بابەتە لە زۆرێك لە فیلم و چیرۆکی خەیاڵی زانستیدا وروژێنراوە و قسەی لەسەر کراوە، وەك لە چیرۆکەکانی ئیسحاق ئزیموف لە ساڵی 1950 دا کەباس لە ساڵی2035 دەکات و دەڵێت: رۆبۆتەکان لە%20 ی سەرژمێری جیهان پێکدێنن و سەرجەم بوارەکانی ژیان دەگرنەوە، رۆبۆتەکان جێگەی متمانەن چونکە وەك ئۆزیموف دەڵێت بە پێی یاسای سییانی کاردەکەن و ئەو یاسایانەش ناچاریان دەکات بۆ پاراستنی مرۆڤ لەهەر مەترسییەك.

بـەڵام لـەگـەڵ ئـەوەشـدا بازنەی پاراستنی مـرۆڤ کـەوا دەردەکـەوێـت جیگەی مـەتـرسـی نییە، لـەوانـەیـە تێکبشکێت کاتێك مێشکی کۆمپیوتەرئەو یاسایانەلێکدەداتەوەو ئەوە دەسەلمێنێت کەباشترین رێگە بۆ پاراستنیان (واتە پاراستنی مـرۆڤ لەلایەن رۆبۆتەوە) دەسەڵاتگرتنەبەسەریاندا.

بـێـگـومـان سـاڵانـێـکـی زۆر لـەبـەردەمـمـانـدایـە تـاکـو ئـەم سیناریۆیەبێتەدی، بـەڵام جـۆری ئەو رۆبـۆتـانـەی لەئێستادا لـە سینەمادا دەبینرێن ئەوەشاکرادەکەن لەوانەیەئەو مۆدێلە پرۆگرامکراوانەی کـەلـەئـێـسـتـادا زیـرەکـی دەستکردو توێژەرەوەکانی بـــواری رۆبـــۆتـــەکـــان هـەوڵـدەدەن بگەن پێی، دەسـەڵات بەسەر مرۆڤدا بگرن دەروازەی کلاسیکی بـواری رۆبـۆت ژمارەیەك مۆدێلی بۆبیرکردنەوەی لـۆژکـیـانـەو شـێـوەکـانـی دیکەی بیرکردنەوەی باڵای دروستکرد، ئەویش لەرێگەی داهێنانی سیستمەکانی هـەڵـسـوکـەوت بـەپـشـت بـەسـتـن بە پرۆژەیەکی لۆژیکی. باشترین نمونە لـەسـەر ئەمە ئـەو پـرۆگـرامـەبوو کە هێزێکی درنـدانـەی هەبوو لە ساڵی 1997 دا کاسباروفی پاڵەوانی شەترەنجی بـەزانـد. دەروازەی دووەم تەکنیکێك لەخۆی دەگـرێـت کەلەبایۆلۆژییەوە وەرگیراوە و زیرەکی لە شێوەی رۆبۆتێکدا دەردەکەوێت کە رووبەرووی گیروگرفت دەبێتەوەو لەکێشەو ئەزموونەکانییەوە فێردەبێت. هـەروەهـا ئـەو رۆبۆتانە داهێنراون کەهەر لە دروستکردنیانەوە کارلێك لەگەڵ جیهانی دەوربەریاندا دەکەن و فێردەبن.

لەماوەی بیست ساڵی رابـردوودا دەروازەی بایۆلۆژی پێشکەوتنێکی زۆری بەخۆیەوە بینی ، چونکە ئەوە سەلمێنرا توانای کاردانەوەی رێگە کلاسیکییەکە بەرامبەر سیناریۆ ئاڵۆزەکانی جیهانی واقیعی زۆر سـنـووردارە. گرفتەکەش لـەوەدایـە پرۆسەی لۆژیکی و رەفتار پێویستە لـەسـەر داتـاکـان جێبەجێ بکرێن، ئەمە وتـەی رووجـەر کلارکە زانای کۆمپیوتەر لە زانکۆی نیشتمانی ئوستورالی. داهێنانی کۆمەڵێك داتا رێگە دەدات رۆبۆتەکان بەسەر پلەکانی پێپلیکانەدا بـرۆن و ئەمەش یەکێکە لەپەرەسەندنەکانی رۆبـۆت، هەروەها دروستکردنی رۆبـۆت بـەو شێوەیەی کەلەگەڵ مرۆڤدا کارلێك بکەن زۆر ئەستەمە، هـەروەهـا کـلارك ئاماژەی پێداوە. بەپێی پێشبینیەکانی ئزیموف توێژەرەوەکان رووبـەرووی مەسەلەی دژبەیەك دەبنەوە: بۆئەوەی رۆبۆتەکان سوود مەند بن پێویستە خۆیان بریار بدەن ، بەڵام کاتێك تۆ سەربەخۆبوونی خـۆیـی بـە رۆبـۆتـەکـەت دەبـەخـشـی، ئـەوا راستەوخۆ توانای یاخی بوونی پێدەبەخشێت.

ئالیکس بـرویـاس بـەرێـوەبـەری پرۆژەی رۆبۆتەکان، دەڵێت: «ئەندامەکان چەندە ئاڵۆز ببن ئەوەندە زیاتر ئەستەم دەبێت کۆنترۆڵی رەفتاریان بکرێت، ئەگەر رۆبۆتەکان ئەرکەکانیان وەك مرۆڤ جێبەجێ کـرد، ئـەوا پێویستیمان بە یاسای زیاترو ئاڵۆز تر هەیە لە یاساکانی ئزیموف». ئەمەش تەواو ئەوەبوو کە تۆم میچل لە زانکۆی کارینجی میلون بیری لێکردەوە، میچل بیری لە پرۆگرامی وەستێنەرەکان کـردەوە بەشێوەیەك کەلەرۆبۆتەکانی دوارۆژدا ئەو پرۆگرامە هەبێت و پێش دەرکردنی هەر فرمانێك بەکۆمەڵێك یاساو رێسای ئاڵۆزدا بروات بۆ ئەوەی هەر کارێك شیاو نەبوو یان فرمانێك بەشێوەیەکی دروست جێبەجێ نەکرا، رەتبکرێتەوە. هەروەها دەکرێت رۆبۆتەکان پـرۆگـرام بکرێن و یاساو رێساکانیان نوێ بکرێنەوە هەرکاتێك هەستکرا ئەو کارە پێویستە.

توێژینەوەکانی بـواری رۆبـۆت و زیـرەکـی دەسـتـکـرد پێشکەوتن و پەرەسەندنی زۆر بەخۆیانەوە دەبینن، بەڵام زاناکان پێشبینی داهێنانی رۆبۆتێك ناکەن کە خاوەنی زیرەکی سەگێکیش بێت ئەی کەواتە بەزیرەکی مرۆڤ چۆن دروست دەکرێت لەبەرئەوە هیچ شتێکی ئەوتۆ لەئارادا نییە مرۆڤ دەربـارەی یاخیبوونی رۆبۆتەکان سڵی لێبکاتەوە و لە حاڵەتە کتوپڕەکانیشدا تەنیا ئەوەندە بەسە رۆبۆتەکە لەوزەکەی دابڕێت.

سەرچاوە:

ملحق العربی عدد: 38، 2008